

بررسی رابطه سبک‌های یادگیری «وارک» با توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی در بین دانشجویان علوم پزشکی ارومیه

سیمین حبیب‌پورسدانی^۱، جواد عبدلی سلطان‌احمدی^۲، زیبا فاییدفر^۳

تاریخ دریافت ۱۳۹۴/۰۹/۰۸ تاریخ پذیرش ۱۳۹۴/۱۱/۱۴

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: یادگیری مهم‌ترین هدف سیستم آموزشی هر کشوری می‌باشد که عوامل متعددی چون نوع تفکر، سبک یادگیری، انگیزه، محیط مناسب، عوامل خانوادگی، اجتماع، کیفیت آموزشگاه، کیفیت مربی و ... در آن تأثیر می‌گذارند. یادگیری و تفکر، هدف اساسی سیستم‌های آموزشی بوده و تفکر انتقادی به‌عنوان یک پیامد مطلوب در ارتباط با آموزش می‌باشد. سبک‌های یادگیری نیز بر یادگیری مؤثر است که از راه تجربه کسب می‌گردد و هر فرد متناسب با سبک یادگیری خود مطالب را اخذ و یاد می‌گیرد. سرزندگی وجود نشاط در متعلمان است و انگیزش، با یادگیری و پیشرفت تحصیلی مرتبط است. هدف تحقیق حاضر بررسی رابطه سبک‌های یادگیری «وارک» با توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ است.

مواد و روش کار: پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری، کلیه دانشجویان دوره کارشناسی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه (۲۱۸۱ نفر) بود که حجم نمونه با روش طبقه‌ای چندمرحله‌ای و به‌صورت تصادفی، با جدول مورگان ۳۷۷ نفر انتخاب شدند. ابزار تحقیق، پرسشنامه سبک‌های یادگیری «وارک» فلمینگ و میلز (۲۰۰۴)، پرسشنامه تفکر انتقادی واتسون، گلیرز، فرم الف (۱۹۸۰)، پرسشنامه سرزندگی تحصیلی دهقانی زاده و حسین چاری (۱۳۹۱) و پرسشنامه انگیزش پیشرفت تحصیلی هرمنس (۱۹۷۰) بوده که پایایی آن‌ها با آلفای کرونباخ (۰/۸۹) تأیید شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد ۶۸ درصد دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه دارای سبک‌های یادگیری خواندنی و نوشتنی، ۱۴ درصد دارای سبک‌های یادگیری شنیداری، ۱۲ درصد سبک‌های یادگیری دیداری و ۶ درصد سبک‌های یادگیری مهارتی هستند. بین سبک‌های یادگیری «وارک» با سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه رابطه معناداری مشاهده گردید. سبک‌های یادگیری وارک ۸۷/۱ درصد، توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی را در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه تبیین نموده و باعث تبیین، توسعه تفکر انتقادی ۸۳/۶ درصد، سرزندگی ۸۴/۷ درصد و انگیزش پیشرفت تحصیلی ۸۶/۹ درصد می‌شوند.

بحث و نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج تقویت سبک‌های یادگیری متعلمان برای توسعه تفکر انتقادی و بیشتر شدن سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی واجب می‌باشد و مراکز آموزشی باید قبل از شروع به آموزش نوع سبک یادگیری متعلمان را بررسی و بر مبنای آن به آموزش و تعلیم و تربیت متعلمان اقدام نمایند. **کلیدواژه‌ها:** سبک‌های یادگیری «وارک»، توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی، انگیزش پیشرفت تحصیلی، دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه.

مجله دانشگاه پرستاری و مامایی ارومیه، دوره سیزدهم، شماره دوازدهم، پی‌درپی ۷۷، اسفند ۱۳۹۴، ص ۱۰۸۹-۱۰۹۶

آدرس مکاتبه: ارومیه، خیابان سعدی، خیابان حضرت پور، خیابان شهوند، کوچه اول شهوند، پلاک ۱۶، کدپستی: ۵۷۱۵۱۶۵۹۱۵

تلفن: ۰۹۱۴۴۴۰۸۴۱۵، ۰۴۴۳۳۳۶۶۷۵۳

Email: simin.habibpour@gmail.com

مقدمه

می‌گذارند. علاوه بر این عوامل، فاکتور مهم دیگری به نام، سبک‌های یادگیری نیز بر یادگیری متعلمان مؤثر است که از راه تجربه به کسب می‌گردد و هر فرد متناسب با سبک یادگیری خود مطالب را اخذ و یاد می‌گیرد (۱۱). سبک‌های یادگیری، ویژگی

یادگیری مهم‌ترین هدف سیستم آموزشی هر کشوری می‌باشد که عوامل متعددی چون هوش، انگیزه، محیط مناسب، عوامل خانوادگی، اجتماع، کیفیت آموزشگاه، کیفیت مربی و ... در آن تأثیر

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار، عضو باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران.

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه علوم تربیتی، گرایش آموزش بزرگسالان، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ارومیه، ارومیه، ایران

تحصیلی، تجربه می‌شوند؛ اشاره دارد و تاب‌آوری تحصیلی را در چارچوب زمینه‌ی روانشناسی مثبت منعکس می‌کند و به‌صورت توانایی متعلمان برای موفقیت در برخورد با موانع و چالش‌های تحصیلی که در مسیر زندگی تحصیلی معمول هستند، تعریف شده است (پ ۱۹). از نظر محققین پیشایندهای سرزندگی تحصیلی در سه سطوح مختلف روانی، عوامل مربوط به مدرسه و مشارکت در فرآیند تحصیل، و عوامل مربوط به خانواده و همسالان باید مورد توجه قرار گیرند (۱۵).

انگیزش، پدیده‌ای است ذاتی که تحت تأثیر چهار عامل، موقعیت (محیط و محرک‌های بیرونی)، مزاج (حالت و وضعیت درونی ارگانیزم)، هدف (هدف رفتار، منظور و گرایش) و ابزار (ابزار دستیابی به هدف) قرار دارد (۱۴). از دیدگاه آموزشی، انگیزه، ساختاری چندوجهی است که با یادگیری و پیشرفت تحصیلی مرتبط است. در حوزه آموزش، انگیزه یک پدیده سه‌بعدی است که دربرگیرنده باورهای شخص درباره توانایی انجام فعالیت مورد نظر، دلایل یا اهداف فرد برای انجام آن فعالیت، و واکنش عاطفی مرتبط با انجام آن فعالیت می‌باشد (۹). انگیزش پیشرفت تحصیلی به رفتارهایی اطلاق می‌شود که منجر به یادگیری و پیشرفت می‌گردد، به‌عبارت‌دیگر، انگیزش پیشرفت تحصیلی، تمایل فراگیر است، به آن‌که کاری را در قلمرو خاصی به‌خوبی انجام دهد و عملکردش را به‌طور خودجوش ارزیابی کند (۱۶).

پژوهش‌های مختلفی برای هر یک از متغیرهای مورد بررسی صورت گرفته است ولی در زمینه ارتباط این متغیرها با یکدیگر هیچ تحقیقی صورت نگرفته است. در ادامه به پژوهش‌هایی در زمینه متغیرهای تحقیق اشاره می‌گردد.

عریضی، عابدی و تاجی (۱۳۸۶) رابطه رفتارهای معلم با سرزندگی و انگیزش درونی دانش آموزان دبیرستان‌های شهر اصفهان را بررسی نمودند و نتیجه گرفتند که از میان رفتارهای مرتبط با سرزندگی معلم، اشتیاق معلم (۰/۳۱)، حمایت استقلالی (۰/۲۷) و دانش زیربنایی (۰/۲۱)، و از میان رفتارهای مرتبط با انگیزش درونی معلم، اشتیاق معلم (۰/۴۱) و تنوع روش (۰/۲۹) بیش از دیگر رفتارهای معلم تبیین‌کننده سرزندگی و انگیزش درونی دانش آموزان هستند.

تمنایی فر و گندمی (۱۳۹۰) رابطه انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان را بررسی نموده و نتیجه گرفتند که بین انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی، رابطه وجود دارد. دهقانی‌زاده و حسین‌چاری (۱۳۹۱) سرزندگی تحصیلی و ادراک از الگوی ارتباطی خانواده؛ نقش واسطه‌ای خودکارآمدی را در

شناختی، عاطفی و رفتارهای فیزیولوژیکی هستند که به‌صورت نسبتاً ثابت، نشانگر چگونگی درک، کنش و پاسخ به محیط یادگیری می‌باشند (۱۲).

سبک یادگیری عبارت است از روشی پیچیده در درون، که طی آن فراگیر به‌صورت کارا و مؤثر مطلبی را درک، پردازش، ذخیره و بازگویی می‌کند (۱۸). سبک‌های یادگیری «وارک» بر اساس به‌کارگیری حواس پنج‌گانه، باعث یادگیری در متعلمان می‌شوند و اطلاعاتی درباره راهبردهای یادگیری، روش‌های آموزشی و رسانه‌های متناسب با این سبک‌ها را ارائه می‌دهند (۲).

سبک مطالعه و یادگیری «وارک» توسط فلمینگ و میلس (۲۰۰۴) تعریف شده است. در این مدل متعلمان بر اساس توانایی‌های خود به زیرگروه‌هایی تقسیم می‌شوند: افراد با عملکرد بینایی قوی (سبک دیداری)، افراد با عملکرد خواندن و نوشتن قوی (سبک خواندن و نوشتن)، افراد با عملکرد شنوایی قوی (سبک شنیداری)، افراد با عملکرد مهارتی قوی (سبک جنبشی) و افراد با عملکرد چندگانه، که از دو و یا چندتوانایی به‌طور هم‌زمان در یادگیری استفاده می‌کنند (۲۲).

یادگیری و تفکر، هدف اساسی سیستم‌های آموزشی بوده و تفکر انتقادی به‌عنوان یک پیامد مطلوب در ارتباط با آموزش می‌باشد (۸). مهارت‌های فکری انواع مختلفی دارند که یکی از مهم‌ترین آن‌ها مهارت «تفکر انتقادی»^۱ است. تفکر انتقادی به زبان خیلی ساده به توانایی فرد برای تحلیل و ارزشیابی اطلاعات اطلاق می‌شود (۱).

در طی تفکر انتقادی فرد به ارزیابی، خود اصلاحی و تلاش برای ارتقا می‌پردازد. یادگیری اینکه تفکر انتقادی چیست، و چگونه می‌توان آن را در موقعیت‌های مختلف بکار برد، به فرد کمک می‌کند که اعتماد به‌نفس پیدا کند، خودکار عمل کرده و به‌طور مستقل کارهای خود را پیش ببرد. یکی از عوامل مهمی که در تعیین موفقیت یا شکست متعلمان دخالت دارد، توانایی این افراد به تفکر انتقادی است. برخورداری از تفکر انتقادی باعث می‌شود که فرد در ارتباطات، مدرسه و کار مسئولیت‌های بیشتری را برعهده گرفته، با افراد مختلف همکاری نموده و تصمیمات بهتری را اتخاذ نماید (۷).

سرزندگی را نبود خستگی و وجود نشاط در متعلمان می‌دانند که باعث بهتر شدن درس و پیشرفت علمی در متعلمان می‌گردد. سرزندگی را می‌توان، سنجش تجربی انرژی روانی دانست که از زمان فروید مطرح بوده است (۲۰). سرزندگی تحصیلی به پاسخ مثبت، سازنده و انطباق به انواع چالش‌ها و موانعی که در عرصه‌های

^۱ Critical Thinking

طرف دیگر باعث تقویت و توسعه تفکر انتقادی می‌گردد، لذا تحقیق حاضر در پی بررسی رابطه بین سبک‌های یادگیری «وارک» با توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه است و در پی پاسخگویی به سؤالات زیر است:

آیا بین سبک‌های یادگیری «وارک» با توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه رابطه وجود دارد؟

سبک‌های یادگیری «وارک» تا چه میزان توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی را دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه تبیین می‌کنند؟

مواد و روش کار

تحقیق حاضر از نوع همبستگی-رگرسیون، است. متغیرهای ملاک تحقیق: توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی تحصیلی و انگیزش پیشرفت تحصیلی و متغیر پیش بین تحقیق: سبک‌های یادگیری «وارک» می‌باشد. جامعه آماری، کلیه دانشجویان دوره کارشناسی دانشکده علوم پزشکی ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ است، که طبق آمار دانشکده علوم پزشکی تعداد این دانشجویان برابر با ۲۱۸۱ نفر بود. جهت نمونه‌گیری از روش طبقه‌ای چندمرحله‌ای، به‌صورت تصادفی استفاده شد. حجم نمونه با جدول کرجسی مورگان ۳۷۷ نفر به دست آمد. جمع‌آوری اطلاعات به‌صورت کتابخانه‌ای و میدانی بود. ابزار اندازه‌گیری ۴ پرسشنامه به شرح زیر می‌باشند:

پرسشنامه سبک‌های یادگیری وارک: این مقیاس توسط فلمینگ و میلز (۲۰۰۴) تدوین شده و توسط جنت علیپور، نوایی و جهانشاهی (۱۳۹۲) و آزادمنش، عظیمیان، ضیغمی و جهانی هاشمی (۱۳۹۲) استفاده شده است. این پرسشنامه دارای ۱۶ مؤلفه و هر مؤلفه دارای ۴ گویه لیکرتی ۵ درجه‌ای می‌باشد. ضریب پایایی این پرسشنامه در پژوهش‌های مختلف در کشور بین ۰/۸۶ تا ۰/۹۷ گزارش شده است.

پرسشنامه تفکر انتقادی واتسون، گلیرز، فرم الف (۱۹۸۰): این پرسشنامه مشتمل بر ۸۰ سؤال در مقیاس لیکرتی برای ۵ بخش استنباط، تشخیص پیش‌فرض‌ها، استنتاج، تفسیر و ارزشیابی دلایل است که هر بخش ۱۶ سؤال دارد. ضریب پایایی این پرسشنامه در پژوهش‌های مختلف در کشور بالای ۰/۷۰ گزارش شده است.

پرسشنامه سرزندگی تحصیلی: این مقیاس را رایان و فردریک (۱۹۹۷) ساخته، عریضی (۱۳۸۱) ترجمه کرده و ابوالقاسمی (۱۳۸۱) و دهقانی زاده و حسین چاری (۱۳۹۱) در پژوهش خود به کار گرفته‌اند. این مقیاس دارای ۱۰ گویه در طیف لیکرتی ۵

دانش آموزان بررسی کردند و نتیجه گرفتند که؛ اول، برخی از ابعاد الگوهای ارتباطی خانواده به‌صورت مستقیم قدرت پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی را دارند. دوم، برخی از ابعاد الگوهای ارتباطی خانواده پیش‌بینی کننده مستقیم ابعاد خودکارآمدی هستند. سوم، پس از بررسی ضریب مسیر به‌دست‌آمده معلوم شد که خودکارآمدی نقش واسطه‌ای میان جهت‌گیری گفت‌ووشنود و سرزندگی تحصیلی دارد.

نوحی، حسینی، رخساری‌زاده، صبوری و علیشیری (۱۳۹۱) بررسی انگیزه پیشرفت و رابطه آن با موفقیت تحصیلی در دانشجویان رشته‌های پزشکی، پرستاری و خدمات درمانی دانشگاه علوم پزشکی بقیه ا... (عج) را بررسی نموده و نتیجه گرفتند که در دانشجویان پزشکی با تقویت انگیزش پیشرفت در دانشجویان می‌توان میزان موفقیت تحصیلی دانشجویان را افزایش داد.

جنت علیپور، نوایی و جهانشاهی (۱۳۹۲) سبک‌های یادگیری دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی رامسر بر اساس الگوی یادگیری وارک (VARK) را ارزیابی نمودند و نتیجه گرفتند که ۹۳ درصد دانشجویان دارای شیوه یادگیری چند سبکی و ۷ درصد دارای شیوه یادگیری یک سبکی بودند. سبک یادگیری ترجیحی دانشجویان سبک شنیداری با فراوانی ۳۸ درصد و فراوان‌ترین شیوه یادگیری چند سبکی، شیوه سه سبکی ۵۱ درصد بود.

آزادمنش، عظیمیان، ضیغمی و جهانی هاشمی (۱۳۹۲) بررسی همبستگی سبک‌های یادگیری با برخی ویژگی‌های دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قزوین با استفاده از الگوی وارک را بررسی نمودند و نتیجه گرفتند که میانگین نمره خام سبک جنبشی حرکتی، شنیداری، خواندنی و نوشتنی و دیداری به ترتیب معادل ۵/۱۶، ۵/۷۶، ۶/۱۵ و ۴/۳۶ بود که بالاترین میانگین مربوط به سبک خواندنی نوشتنی بود.

کیاست (۱۳۹۳) نقش کیفیت تدریس اساتید و مؤلفه‌های آن در توسعه تفکر انتقادی و سبک‌های یادگیری در بین دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارومیه را بررسی نمود و نتیجه گرفت که کیفیت تدریس اساتید و مؤلفه‌های آن بر توسعه تفکر انتقادی در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد واحد ارومیه ۳۳/۲ درصد تأثیر دارند و کیفیت تدریس اساتید و مؤلفه‌های آن بر توسعه سبک‌های یادگیری در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد واحد ارومیه ۳۱/۷ درصد تأثیر دارند و توسعه تفکر انتقادی بر پرورش سبک‌های یادگیری در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد واحد ارومیه ۴۱/۹ درصد تأثیر دارند. با توجه به مطالب بیان‌شده و با توجه به اینکه یادگیری در سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی هر متعلمی مهم بوده و از

آمد. جهت تحلیل داده‌ها و دستیابی به اهداف مذکور از روش‌های آمار توصیفی و آمار استنباطی استفاده شد.

یافته‌ها

نتایج نشان داد که ۶۸ درصد دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه دارای سبک‌های یادگیری خواندنی و نوشتنی، ۱۴ درصد سبک‌های یادگیری شنیداری، ۱۲ درصد سبک‌های یادگیری دیداری و ۶ درصد سبک‌های یادگیری مهارتی هستند. نتایج در جدول شماره ۱ نشان داده شده است.

امتیازی می‌باشد. ضریب پایایی این پرسشنامه در پژوهش‌های مختلف در کشور بین ۰/۸۸ تا ۰/۹۸ گزارش شده است.

پرسشنامه انگیزش پیشرفت تحصیلی: این مقیاس توسط هرمنس (۱۹۷۰) تدوین شده و توسط نوحی، حسینی، رخساری‌زاده، صیوری و علیشیری (۱۳۹۱) استفاده شده است. این پرسشنامه دارای ۲۹ گویه در درجه‌بندی لیکرت ۵ درجه‌ای می‌باشد. ضریب پایایی این پرسشنامه در پژوهش‌های مختلف در کشور بین ۰/۷۸ تا ۰/۹۹ گزارش شده است.

برای محاسبه ضریب قابلیت اعتماد، ابزار اندازه‌گیری از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که ۳۰ پرسشنامه بین دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه پخش و آلفای کل ۰/۸۹ به دست

جدول (۱): فراوانی سبک‌های یادگیری وارک بین دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه

ردیف	سبک‌های یادگیری وارک	فراوانی	درصد
۱	خواندنی و نوشتنی	۲۵۶	۶۸
۲	شنیداری	۵۳	۱۴
۳	دیداری	۴۵	۱۲
۴	مهارتی یا جنبشی	۲۳	۶
۵	کل	۳۷۷	۱۰۰

متغیرها مثبت و معنادار می‌باشد. نتایج در جدول شماره ۲، نشان داده شده است.

بین توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی و انگیزه پیشرفت تحصیلی با سبک‌های یادگیری وارک در سطح آماری ۱ درصد ارتباط معنادار وجود دارد و با اطمینان ۹۹ درصد رابطه ایجاد شده بین

جدول (۲): ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

ردیف	متغیر	۱	۲	۳	۴
۱	توسعه تفکر انتقادی	۱			
۲	سرزندگی تحصیلی	۰/۴۵۸**	۱		
۳	انگیزش پیشرفت تحصیلی	۰/۶۳۶**	۰/۷۲۱**	۱	
۴	سبک‌های یادگیری وارک	۰/۵۷۶**	۰/۵۶۳**	۰/۶۴۷**	۱

**P≤0.01

تحصیلی را در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه تبیین می‌کنند (جدول شماره ۳)

رگرسیون (چندگانه) نشان داد که سبک‌های یادگیری وارک ۸۷/۱ درصد، توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی و انگیزش پیشرفت

جدول (۳): رگرسیون خطی بین متغیرهای تحقیق

P	F	ضریب تعیین تعدیل شده (R ² AD)	ضریب تعیین (R ²)	ضریب همبستگی (R)
۰/۰۰۰	۱۱۹/۸۶۴**	۰/۷۲۹	۰/۸۷۱	۰/۹۵۶

**P≤0.01

نتایج و فرمول به‌دست‌آمده نشان داد که توسعه تفکر انتقادی ۸۳/۶ درصد، سرزندگی ۸۴/۷ درصد و انگیزش پیشرفت تحصیلی ۸۶/۹ درصد توسط سبک‌های یادگیری تبیین می‌شوند

معادله با توجه به مقادیر بتا β در جدول شماره ۴، به‌صورت زیر بیان می‌شود:

$$Y = 40.945 + 0.836 X_1 + 0.847 X_2 + 0.869 X_3$$

جدول ۴: مقدار تبیین متغیرهای تحقیق توسط یکدیگر

متغیرها	B	انحراف معیار	Beta	t	P
عدد ثابت	۴۰/۹۴۵	۶/۸۸۲	—	۵/۹۵۰	۰/۰۰۰
توسعه تفکر انتقادی (X ₁)	۰/۹۰۴	۰/۰۸۳	۰/۸۳۶	۱۰/۹۴۸	۰/۰۰۰
سرزندگی تحصیلی (X ₂)	۰/۹۶۲	۰/۰۴۴	۰/۸۴۷	۱۰/۶۰۴	۰/۰۰۰
انگیزش پیشرفت تحصیلی (X ₃)	۰/۹۷۳	۰/۰۲۴	۰/۸۶۹	۱۳/۲۳۵	۰/۰۰۰

دیداری به ترتیب معادل ۵/۱۶، ۵/۷۶، ۶/۱۵ و ۴/۳۶ بود که بالاترین میانگین مربوط به سبک خواندنی نوشتنی بود، همخوانی کامل دارد.

بین سبک‌های یادگیری «وارک» با سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه رابطه معناداری مشاهده گردید. سبک‌های یادگیری وارک ۸۷/۱ درصد، توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی را در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه تبیین نموده و باعث تبیین، توسعه تفکر انتقادی ۸۳/۶ درصد، سرزندگی ۸۴/۷ درصد و انگیزش پیشرفت تحصیلی ۸۶/۹ درصد می‌شوند.

یادگیری مهم‌ترین رکن آموزش بوده و سبک‌های یادگیری در هر فرد باعث انگیزش به تحصیل و رسیدن به سرزندگی تحصیلی و تقویت و توسعه تفکر انتقادی در متعلمان می‌گردند. وجود سبک‌های یادگیری متفاوت در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه باعث انگیزش و سرزندگی تحصیلی در آن‌ها شده و دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه با داشتن سبک‌های یادگیری متفاوت، تفکر انتقادی را در خود تقویت نموده و در راستای توسعه آن تلاش می‌کنند چراکه تفکر انتقادی به‌عنوان یک پیامد مطلوب در ارتباط با آموزش می‌باشد. وجود تفکر انتقادی در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه باعث می‌شود که دانشجویان در ارتباطات، دانشگاه و کار؛ مسئولیت‌های بیشتری را برعهده گرفته، با افراد مختلف همکاری نموده و تصمیمات بهتری را اتخاذ نمایند.

به لحاظ رابطه بین سبک‌های یادگیری «وارک» با توسعه تفکر انتقادی، سرزندگی و انگیزش پیشرفت تحصیلی در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه، نتیجه به‌دست‌آمده با نتایج عربی، عابدی و تاجی (۱۳۸۶) که نتیجه گرفتند که از میان رفتارهای مرتبط با سرزندگی معلم، اشتیاق معلم، حمایت استقلالی و دانش‌زیربنایی، و از میان رفتارهای مرتبط با انگیزش درونی معلم،

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد ۶۸ درصد دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه دارای سبک‌های یادگیری خواندنی و نوشتنی، ۱۴ درصد دارای سبک‌های یادگیری شنیداری، ۱۲ درصد سبک‌های یادگیری دیداری و ۶ درصد سبک‌های یادگیری مهارتی هستند.

سبک‌های یادگیری در هر فرد متفاوت بوده و یافته‌های پژوهش حاضر نیز نشان داد که دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه دارای سبک‌های یادگیری متفاوت هستند و مهم‌ترین سبک یادگیری دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه، سبک یادگیری خواندنی و نوشتنی است، که نشان‌دهنده نقش توأم مطالعه با نوشتن و یادداشت‌برداری در یادگیری مناسب دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه بوده و دانشجویان دارای عملکرد خواندن و نوشتن قوی هستند.

به لحاظ میزان سبک‌های یادگیری در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی ارومیه، نتیجه به‌دست‌آمده با نتایج امینی، زمانی و عابدینی (۱۳۸۹) که نتیجه گرفتند دانشجویان رشته‌های پزشکی از سبک‌های یادگیری مختلفی استفاده می‌کنند، پیمان، صادقی فر، علیزاده، یعقوبی، نهال، یمانی و دل‌پیشه (۱۳۹۰) که نتیجه گرفتند سبک‌های غالب دانشجویان سال اول دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی ایلام به ترتیب خواندن-نوشتن، شنیداری، عملکردی و دیداری بود، جنت‌علیپور، نوابی و جهانشاهی (۱۳۹۲) که نتیجه گرفتند سبک یادگیری ترجیحی دانشجویان پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی رامسر سبک شنیداری با فراوانی ۳۸ درصد و فراوان‌ترین شیوه یادگیری چند سبکی، شیوه سه سبکی ۵۱ درصد بود، و آزادمنش، عظیمیان، ضیغمی و جهانی‌هاشمی (۱۳۹۲) که نتیجه گرفتند که میانگین نمره خام دانشجویان پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی قزوین سبک جنبشی حرکتی، شنیداری، خواندنی و نوشتنی و

گرفت کیفیت تدریس اساتید و مؤلفه‌های آن بر توسعه تفکر انتقادی ۳۳/۲ درصد و بر توسعه سبک‌های یادگیری ۳۱/۷ درصد و توسعه تفکر انتقادی بر پرورش سبک‌های یادگیری در دانشجویان کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد واحد ارومیه ۴۱/۹ درصد تأثیر دارند، هم‌خوانی کامل دارد.

در نهایت با توجه به نتایج حاصله سیستم آموزشی کشور باید در راستای شناسایی سبک‌های یادگیری متعلمان برآمده و بعد از شناخت سبک یادگیری افراد، با آموزشی مناسب آن‌ها را به سوی یادگیری مناسب سوق داده و باعث سرزندگی و انگیزش برای پیشرفت تحصیلی در متعلمان گردد. شناخت سبک‌های یادگیری باعث گرایش متعلمان به کلاس‌های درس، مشارکت در تدریس و ایجاد گروه‌های تدریسی در کلاس درس خواهد شد که این باعث رشد و توسعه تفکر انتقادی و پرورش سبک‌های یادگیری و بالا رفتن عملکرد تحصیلی متعلمان خواهد شد.

References:

1. Abbasi Yadkori M. Check the contents of books high school social studies curriculum fosters critical thinking on social standpoint. (Dissertation). Tehran: Faculty of Psychology and Educational Sciences of Allameh Tabataba'i University; 2002.
2. Amini N, Zamani BE, Abedanin Y. Medical students' learning styles. *J Med Sci* 2010; 10 (2): 141-7.
3. Arizi HR, Abedi A, Tajji M. The relationship between teacher behavior with vitality and internal motivation high school students in Isfahan. *J Educ Innovations* 2007, 6 (23): 13-28.
4. Azadmanesh Y, Azamian J, Zeighami R, Jahani Hashemi H. Correlation between nursing and midwifery students' learning styles and characteristics of university using VARK model. *Nurs* 2013; 2 (3): 27-35.
5. Baghani M, Dehghani Neishabory M. The effect of academic motivation, self-efficacy and attitudes study on student achievement. The 1st national conference on the findings of cognitive science in education. Mashhad: Ferdowsi University of Mashhad, 2-3 December; 2011. P. 113-25.
6. Dehghanizadeh MH, Hossein Chary M. Academic vitality and perception of family communication patterns, the mediating role of self-efficacy. *J Teach Learn* 2012, IV (II) (successive 2/63): 21-47.
7. Ennis, R. H. An outline of goals for a critical thinking curriculum and its assessment, available at: <http://faculty. Ed. Uiu. edu/ rhennis>, 2002.
8. Gul R, Cassum Sh, Ahmad A, Khan S, Saeed T, Parpio Y. Enhancement of critical thinking in curriculum design and delivery: A randomized controlled trial for educators. *Procardia Soc Behav Sci* 2010, 2: 3219-25.
9. Hassanzadeh R, Amuee N. Angizesh baraye yadgiry (as nazariyye ta amal). Stapic, D. J. (Author). Tehran: Donyaye pajohesh; 2001.
10. Janat Alipour Z, Navabi N, Jahanshahi M. Nursing and midwifery students' learning styles assessment of Ramsar on the pattern of learning DW (VARK). *Journal of Medical Education, Medical Education Development Center*. Tehran Univ Med Sci 2013, 1 (2): 37-45.
11. Kalbasi S, Naseri M, Sharifzadeh GH, Poursafar A. Medical students' learning styles in Birjand University of medical sciences strides in development of medical education. *J Med Educ Develop Center Kerman Univ Med Sci* 2008; 1 (5): 10-6.

12. Karimi Mooneghi H, Dabbaghi F, Oskouei F, Vehvilainen Julkunen K. Learning Style in Theoretical Courses: Nursing Students' Perceptions and Experiences. *Iran J Med Educ* 2009; 9 (1): 41-53.
13. Kiasat S. The quality of instruction and its components in the development of critical thinking and learning styles among postgraduate students of Islamic Azad University of Urmia. (Dissertation). Urmia: Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, University of Urmia; 2014. P.121.
14. Mahmoudi Y. Educational psychology: theory and practice. Slavin, R. E. (Author). Tehran: Virayesh; 2006.
15. Martin AJ, Marsh HW. Academic buoyancy: Towards an understanding of students' everyday academic resilience. *J School Psychol* 2008, 46(1), 53-83.
16. Masaali S. Relationship between reading study and academic achievement among students in IU. Dissertion. Isfahan: Khorasgan Slamic Azad University; 2007.
17. Noohi S, Hosseini SM, Rokhsarizadeh H, Sabori A, Alishiri Gh. Study motivation and its relationship with academic achievement in students of medicine, nursing and other health care Medical University (as). *J Milit Med* 2012, 14 (3): 200-4.
18. Peyman H, SadeghiFar J, Alizadeh M, Yaghobi M, Nahal Monireh MH, Yamani N, et al. Learning styles of students in the Faculty of Nursing, University of medical sciences. *Iran J Med Educ, Special Educ Develop Health Prom* 2011, 11 (9): 1350-8.
19. Putwain DV, Connors L, Symes W, Douglas-Osborn E. Is academic buoyancy anything more than adaptive coping? *Anxiety Stress Coping* 2011; 1-10.
20. Ryan RM, Frederick C. On energy, personality, and health: Subjective vitality as a dynamic reflection of well-bing. *J Personal* 1997; 65: 529-65.
21. TamanaeiFar MR, Ghandomi Z. The relationship between achievement motivation and academic achievement of students. *Educ Strategies JI* 2011; 4 (1): 15-9.
22. Valizadeh L, Fathizadeh S, Zamanzadeh V. Nursing and midwifery students' learning styles in Tabriz medical university. *Iran J Med Educ* 2006; 6 (2): 136-40.

A STUDY ON THE LEARNING STYLES OF THE STUDENTS OF URMIA UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES BASED ON "VARK" DEVELOPING CRITICAL THINKING, LIVELINESS AND ACHIEVEMENT MOTIVATION

Habibpour Sedani S^{1*}, Abdeli Sultan Ahmadi J², Faeedfar Z³

Received: 29 Nov , 2015; Accepted: 3 Feb , 2016

Abstract

Background & Aims: The purpose of the educational system of any country has got an utmost importance. Several factors, such as thinking, learning styles, motivation, environment, family, community, quality of schools, the quality of the players can affect it. Learning and thinking is the fundamental aim of educational systems, and critical thinking is a favorable outcome related to education. Learning styles is also effective which can be achieved through experience and each person can find his own learning style. The motivation of the students, is associated with their learning and academic achievement. The aim of study was to investigate the relationship between learning styles "VARK" with the development of critical thinking, vitality and achievement motivation among students of Urmia University of Medical Sciences in the academic year 2015-2014.

Materials & Methods: This is a cross-correlation study. The population of the study included all undergraduate students in Urmia University of Medical Sciences (2181). 377 people were selected based on Morgan and a multi-stage stratified random sample size. "VARK" as a survey of learning styles, Fleming and Mills (2004), and Watson Glaser as a critical thinking questionnaire, Form (A) (1980) of Dehghanizadeh and HOSSEINCHARI research as academic vitality questionnaire (1391) and Herman's (1970) as achievement motivation questionnaire, and Cronbach's alpha (0.89) as the reliability criteria were chosen.

Result: The results showed that 68 percent of university students in Urmia University of Medical Sciences applied read and write style, 14 percent have auditory learning styles, and 12 percent used visual learning styles, and 6 percent applied other learning styles. A relationship was observed between "VARK" learning styles and vitality and achievement motivation. VARK learning methods contributed 87.1 percent, developing critical thinking 83.6 percent, liveliness 84.7 percent and achievement motivation contributed 86.9 percent in the learning styles of the students of Urmia University of Medical Sciences.

Conclusion: The results reinforced the learning styles of the students to develop critical thinking. To reach the academic achievement, the vitality and motivation of the students in training centers should be considered at its highest level.

KeyWords: Learning styles "VARK", the development of critical thinking, vitality, achievement motivation,

Address: Young Researchers and Elite Club, Urmia Branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran
Tel:(+98)44333666753,9144408415
Email:simin.habibpour@gmail.com

¹Master student, Member of Young Researchers and Elite Club, Urmia Branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran (Corresponding Author)

²Assistant Professor, Member of Young Researchers and Elite Club, Urmia Branch, Islamic Azad University, Urmia, Iran.

³Master student, Department of Educational Sciences, Islamic Azad University, Urmia Branch, Urmia, Iran.